

**Е. А. ДЖУМЕЛЯ, В. Д. ПОГРЕБЕННИК (УКРАЇНА, ЛЬВІВ)
ПРОБЛЕМИ ЗБЕРІГАННЯ ГУДРОНІВ НА ТЕРИТОРІЇ
РОЗДІЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГІРНИЧО-ХІМІЧНОГО
ПІДПРИЄМСТВА «СІРКА» (УКРАЇНА) ТА ЇХ ВПЛИВ НА ДОВКІЛЛЯ**

*Національний університет «Львівська політехніка»
79013, вул. Ст. Бандери, 12, Львів, Україна; vpohreb@gmail.com*

The work is based on the identification of storage problems of oil tars, which were illegally imported from Hungary to the territory of Rozdil State Mining and Chemical Enterprise "Sirka" (Ukraine). It was detected exceeded norms in samples of soils depending on background indicators, selected in 2018, by those parameters – nonpolar hydrocarbons (petroleum products) by 18.8 times, total iron by 6 times, moving forms zinc in 2.6 times, manganese in 2.2 times, lead 8.8 times and chrome 5.6 times.

Утилізація, переробка і знешкодження відходів багатотоннажних виробництв є важливими проблемами відповідних галузей промисловості. Ці проблеми набувають екологічного змісту державного рівня, коли сотні тисяч тонн відходів, забруднених токсичними речовинами, складають у відвалах. Особливо важливими є вирішення проблем, пов'язаних з незаконним ввезенням в Україну небезпечних відходів з метою їх зберігання чи захоронення.

Впродовж 2001 – 2002 років на територію Львівської області Державним підприємством МВС України «Спецсервіс» та ТзОВ «ОСМА-Ойл» з Угорщини було ввезено 19,898 тис. т нейтралізованих гудронних залишків та 3,044 тис. т котлових залишків ангідриду малеїнової кислоти, які згідно Базельської конвенції належать до небезпечних відходів.

Метою роботи є виявлення проблем зберігання гудронів на території Роздільського державного гірничо-хімічного підприємства (ДГХП) «Сірка» та їх впливу на екологічну безпеку.

На промисловому майданчику Роздільського ДГХП «Сірка» міститься 17,195 тис. т модифікатора типу «МГ», виготовленого з нейтралізованих гудронних залишків та котлових залишків ангідриду малеїнової кислоти, на наступних територіях (при незадовільному зберіганні модифікатора на даній площадці є пряма загроза попадання забруднених дощових стоків в оз. Глибоке, звідки з'єднувальним каналом можливе попадання в р. Дністер з усіма негативними наслідками, включаючи транскордонні забруднення).

Умови зберігання цих речовин не відповідають нормам екологічної безпеки, наявний негативний вплив їх небезпечних складників на земельні та водні природні ресурси в місцях їх зберігання, що систематично фіксується Держекоінспекцією та СЕС.

Окрім цього, зберігання цих відходів на території України є грубим порушення вимог Базельської конвенції і пункту 16 Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 липня 2000 р. №1120, якими заборонено ввезення в Україну небезпечних відходів з метою їх зберігання чи захоронення.

Гудрони лежать не під накриттям і зберігають без належних умов, не проводиться відкачування неочищених стічних вод із майданчика в акумулювальну ємність, а стічні забруднені гудронами води попадають в озеро Глибоке, яке є складовою частиною рекреаційної зони басейну ріки Дністер. Сміттєвिवозні автомобілі, які вивозять сміття на тимчасове сміттєзвалище, їдуть по дорозі, де розливаються стічні води з гудронами, забруднюють місто, що негативно впливає на екологічний стан та здоров'я людей.

У 2018 р. працівниками відділу інструментально-лабораторного контролю Інспекції проведено лабораторні дослідження відібраних проб ґрунту на північ від зберігання кислих гудронів на території Роздільського ДГХП «Сірка». За результатами проведених аналізів виявлено перевищення норм відносно фону за неполярними вуглеводнями (нафтопродуктами) в 18,8 разів, заліза загального в 6 разів, рухомими формами цинку в 2,6 рази, марганцю в 2,2 рази, свинцю в 8,8 разів та хрому в 5,6 рази.

Отже, зберігання гудронів на території Роздільського ДГХП «Сірка» є порушенням законодавства України. Разом з цим, це негативно впливає на довкілля (ґрунт, воду) і порушує екологічну безпеку території.